

dnia 16.07.2026r

Jerzy Kondracki

Ministerstwo Sprawiedliwości
Departament Legislacyjny Prawa Cywilnego
Al. Ujazdowska 11 00-950 Warszawa

PROJEKT PETYCJI OBYWATELSKIEJ

PETYCJA

w interesie publicznym w sprawie zmiany przepisów Kodeksu cywilnego dotyczących odwołania darowizny (art.898 k.c.)

Działając na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014r o petycjach ,składaam niniejszą petycję w interesie publicznym i wnoszę o podjęcie inicjatywy ustawodawczej mającej na celu reformę instytucji odwołania darowizny , w szczególności poprzez odejście od niedookreślonego pojęcia – **rażącej niewdzięczności** – na rzecz jasnych, transparentnych i przewidywalnych rozwiązań prawnych.

UZASADNIENIE

Obecnie obowiązujący art. 898 par. 1 Kodeksu cywilnego uzależnia możliwość odwołania wykonanej darowizny od wykazania, że obdarowany dopuścił się względem darczyńcy „rażącej niewdzięczności,, .

Pojęcie to ma charakter klauzuli generalnej- **nie zostało zdefiniowane przez ustawodawcę, co w praktyce rodzi głęboką patologię prawną oraz systemową niesprawiedliwość społeczną.**

W aktualnym stanie prawnym o losie majątku darczyńcy decyduje wyłącznie tzw. uznanie sędziowskie. Prowadzi to do sytuacji, w których identyczne zachowanie wyrodnych dzieci lub innych obdarowanych są skrajnie różnie oceniane przez poszczególne składy sędziowskie. Procesy o odwołanie darowizny trwają latami, generują ogromne koszty i paraliżują emocjonalnie obywateli (często i w przeważającej liczbie osoby starsze i schorowane), a ostateczny wyrok przypomina loterię i zależy subiektywnej wrażliwości danego sędziego. Darczyńca który przekazał dorobek swojego życia w zaufaniu, zostaje pozbawiony ochrony prawnej podczas gdy obdarowany czuje się całkowicie bezkarny.

W celu wyeliminowania tej patologii i przywrócenia elementarnego poczucia sprawiedliwości społecznej, postuluję wprowadzenie następujących zmian w przepisach prawa cywilnego.

1. **Wprowadzenie instytucji „Darowizny Warunkowej „ lub „Ograniczonej czasowo „ :** Przepisy powinny wprost pozwalać na konstruowanie umów, w których darczyńca zastrzega sobie prawo do natychmiastowego i jednostronnego odwołania darowizny (np. w terminie 5 lub 10 lat od jej dokonania) w przypadku niedokonania przez obdarowanego konkretnych obowiązków opiekuńczych lub osobistych, bez konieczności dowodzenia przed sądem intencji obdarowanego.
2. **Stworzenie ustawowego, jasnego katalogu przesłanek :** Kodeks cywilny powinien zawierać precyzyjną listę zachowań, które automatycznie nakazują zwrot przedmiotu darowizny (np. brak kontaktu przez określony czas, rażące zaniedbanie obowiązków rodzinnych, udokumentowana agresja słowna).

- 3 **Przeniesienie punktu ciężkości na ochronę darczyńcy:** Skoro obdarowany otrzymuje majątek pod tytułem darmym (za darmo), powinien liczyć się z tym, że jego własność jest uwarunkowana moralnym i społecznym obowiązkiem dbałości o darczyńcę. **Prawo powinno stanowić „ bat „ dyscyplinujący go przed sprawiedliwością a tym samym do utraty (odwołania) darowizny.**

Wprowadzenie powyższych zmian drastycznie odciąży polskie sądy z wieloletnich skomplikowanych procesów dowodowych oraz zapewni obywatelom poczucie bezpieczeństwa prawnego. Prawo stanie się jasne, przewidywalne i przestanie być narzędziem ochrony osób niewdzięcznych.

Pozostawienie art. 898 k.c. w obecnym brzmieniu to zgoda na jawną loterię sądową, gdzie sprawiedliwość zależy od humoru i prywatnych poglądów konkretnego sędziego. Tworzenie prawa tak niejasnego, że wymaga ono wieloletnich batalii i tysięcznych nakładów finansowych na adwokatów jest jawną patologią legislacyjną. Obywatel ma prawo oczekiwać od państwa przepisów prostych i przewidywalnych, a nie pułapek, które zmuszają ofiary do udowadniania przed sądem oczywistej ludzkiej krzywdy. Prawo, które pozwala odebrać darczyńcy godność i dorobek całego życia pod osłoną niespójnych wyroków sądowych, przestaje być prawem – staje się bezprawiem. Oczekuje od Państwa zdecydowanych działań, a nie urzędniczej bierności, ponieważ problem ten dotyka tysięcy bezbronnych obywateli, którzy zaufali własnemu państwu i jego systemowi sprawiedliwości.

W związku z powyższym, wnoszę o jak najszybsze rozpatrzenie niniejszej petycji i podjęcie stosownych prac legislacyjnych.

Zgadzam się na ujawnienie moich danych osobowych na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję (zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o petycjach).